

1963 Bygdeoriginal og geni

De som levde og bodde i Lånke og i Stjørdal på 50-tallet, kunne ikke unngå å møte en de anså som litt spesiell i bygda, på et vis en original. Når en slik setning fremføres eller leses vil mange raskt tenke negativt og tankene går fort til disse skrepphandlerne og/eller loffere/landstrykere vi vokste opp med, som gikk fra bygd til bygd - fra gård til gård - og bød frem sine «varer». De fikk sine klengenavn ut ifra antrekk, fremtoning, dialekt, lukt, utseende og bakgrunn. De var sesongbetonte, i den forstand at vi som unger kjente de igjen fra sommer til sommer. Hvor de var og hva de gjorde vinterstid fikk vi aldri vite. Noen var vi litt redde, selvsagt proporsjonalt med det alderstrinnet vi var på. Den vi skal møte her var en bygdeoriginal, men var ingen loffer eller skrepphandler, han var bare litt annerledes enn andre, og faktisk fantes slike i vel alle bygder. Ja, de er her nå også, men blir fanget opp og kamouflert i dagens godt utbygde sosialvesen, jfr. NAV - og derigjennom utvikler seg i en samfunnsstyrt retning. Vår mann i dette kapitlet kunne ved øyensyn og fremtoning lett bli misforstått. Han het Ole Edvardsen Prestmo, og jeg drister meg til å karakterisere ham som et geni, som jeg skal komme tilbake til senere i kapitlet. Skjønt verken jeg, eller de fleste andre, kan si hvem og hvorledes et geni er. Her er det selvsagt ulikheter, variabler og *øyene som ser*. Ole Prestmo falt litt utenom A4 for å si det diplomatisk, og kan trolig sammenlignes samfunnsmessig med enkelte lynskarpe sjakkspillerne i verden. De synes i seg selv å være genier, men jeg er ikke så sikker på at de kan brukes til særlig meget. Visse evner og egenskaper, ja, selvsagt, men også trolig med begrensninger og sperrer. Og de sosiale antenner er muligens temmelig variable. Men vår Ole Prestmo var så mye mer, han var enhetlig og gjennomført annerledes i sin livsstil. Hans niese, Kari Synnøve Prestmo Bakken, sa det slik til meg: «Vi følte at han la an på å være lengst mulig borte fra det vanlige».

Fossaunet i gamle dager

Ole Edvardsen Prestmo ble født på Prestmo 9. april 1890, men bodde mesteparten av sin oppvekst på Mælan, bruk nr. 25 under Værnes prestegård. Etter å ha giftet seg i 1917 med

5. september 2024. (Nevnte person sitt slektsforhold til Ole E. Prestmo).

2. rekke f.v: Torill Stuberger (gift med Stig Morten), Sivert Kvål (tippoldebarn), Kristin Elise Prestmo (oldebarn), Nils Prestmo (nevø), Leif Erik Prestmo (nevø), Eli Prestmo Jørum (niese) og Arne Prestmo (nevø)

1. rekke f.v: Kåre Elias Kvarmesbakk (tippoldebarn), Signe Kvål (tippoldebarn), Inger Lise Rolfseng (niese), Bodil Prestmo (barnebarn), Stig Morten Prestmo (barnebarn) og Kari Synnøve Prestmo Bakken (niese)

Gjertine Josiasdtr Fossen, kjøpte han plassen Åsveien, br. nr. 6 under Stuberg. Etter hvert overtar familien hjemplassen til Gjertine: Fossaunet, br. nr. 7 under Marken. Ole Edvardsen Prestmo døde 4. november 1963. Han er far til to sønner. Først Einar (f.1918), som i sin tur har datteren Inger. Og Sivert (f.1920), som har tre barn: Grete, Bodil, Stig Morten. Ole E Prestmo er altså deres bestefar. Dessuten onkel til Kari Prestmo Bakken, Arne Prestmo, Eli Prestmo Jørum, Leif Erik Prestmo, Nils Prestmo jr. og Inger Lise Rolfseng.

Arbeidsgjengen på Reppe Teglværk (bilde via Kjell Erik Pettersson). Ole bakerst, nr. 4 fra høyre og under her

Før Ole overtok småbruket Fossaunet var han ansatt på Reppe Teglværk. Det er vel i denne perioden at han drar til Amerika, men kommer hjem igjen i lag med ei tante. Det ble sagt at han ikke maktet varmen der borte. Han plukket i alle fall ikke opp noen amerikanske moter hva gjaldt klær mens han var i «*the promised land*». Han kom fort på utsiden av det «normale» der også. Klærne var på ingen måter moderne, men Stig Morten Prestmo forteller at bestefaren hadde absolutt finklær hjemme. Og hår og skjegg sto i samme stil, noe vilt og bustet. Det sies at det var for å skjule en føflekk i ansiktet. Kanskje var gamle klær hans «image», kanskje mer bærekraftig enn i vår tid. Men han ble nok ikke alltid ansett passende, i alle fall ikke til å delta i et bryllup til en av sine nærmeste, som ikke ønsket ham i kirken. Men da de ankom kirken, satt han der stivpyntet.

Ole Prestmo hadde sine rutiner. Mest daglig tok han hesten eller sykkelen og dro til Stjørdal. Hesten plasserte han hos sine slektninger i Kongens gt. 20 (nå Ole Vigs gt). Så dro han til kaféen til Ingebjørg Berg, som lå i Kjøpmannsgata, omtrent der Egon i dag ligger. Formål var nok å bla igjennom Oslo-aviser, som kaféen var kjent for å holde. Dermed så holdt han seg oppdatert. Ole E. Prestmo har senere uttrykt stor takknemlighet til Prestmogreina av familien som bodde i Kongens gate. Det var folk han så opp til og virkelig verdsatte. Og de satte stor pris på Ole når han kom på besøk, spesielt barna - når de satt rundt kjøkkenbordet og hørte på hans beretninger. Forståelig nok, mange gode minner fra den tiden for de som var så heldig å få møte Ole. På veien hjemover igjen, stoppet han på kaféen på Nordpark på Hell (Modulf Dybwad?). Sigrid Oline Granås, gift Bakken, var nabo med Ole Prestmo. Hun fikk sin første jobb på Nordpark, og hun husker at når de så Ole Prestmo nærme seg, måtte de gjemme de små fløtemuggene som sto på hvert bord. De kunne han drikke direkte av, og av brød ble kun «innmaten» fortært, skorpene lå igjen. Han hadde visstnok ikke tilstrekkelige tenner. Sigrid Oline Bakken fortalte meg at de var litt redde Ole Prestmo, men det avtok litt med alderen og

spesielt når de kom opp i klassene. Da ble han nysgjerrig og ville gjerne se deres regnestykker på skolen.

Ole Prestmo besøkte ofte biblioteket. Det heter seg at hans navn sto på alle lånekortene, underforstått hadde han lånt alle bøkene på biblioteket. Hans boklige og akademiske interesse var astronomi og matematikk. Kari Prestmo Bakken minnes godt ei bok han hadde: «Matematikk for millioner». «Hans minne var langt over det vanlige», forteller Kari. «Han husket for eksempel 3,14 med minst 30 desimaler». Og nå har jeg peilet meg inn på min egen innledning til dette kapitlet. Han var nok ansett for å være «et geni». Stadig kom det studenter og universitetsansatte som ville utfordre Ole Prestmo. I de kretser var han særdeles anerkjent, mest en slags guru - spesielt slik som han så ut. Så igjen var det en helhetlig sammenheng. Geni er ikke akkurat som oss andre. Hans matematisk geni overskygget alt annet. Ole Prestmo var slik han var - og skulle være - som geni.

Ole og Gjertine var et stilig, flott par - her med sin førstefødte Einar

Bodil Prestmo forteller: «Jeg var sju år da jeg første gang fikk høre noe som helst om ham». Da var det en medelev som fortalte at bestefaren hennes var så klok. Han hadde mye kunnskap og var et geni i regning, ble det fortalt. «Det var lite å høre om bestefar hjemme», forteller Bodil. Det eneste Bodil husker var at far hennes, Sivert, en gang fortalte at da Ole hadde kommet til femte trinnet på skolen, hadde læreren sagt: «du Ole kan bare gå hjem, jeg har ikke mere å lære deg». Bodil forteller videre at bestefaren kunne skrive regnestykker i luften når han skulle regne ut noe. Han korresponderte med matematikkstudentene på NTH, og skulle ha regnet ut med god presisjon materialforbruket til Hellbrua som skulle bygges. Ole var svært interessert i astronomi og var i besittelse av stjernebrikker. Han var musikalsk og trakterte fiolin og fløyte. Han laget forøvrig seljefløyter, og tok gjerne en trudelutt til de han møtte. Han var en samler, hans originalitet kom til uttrykk ved at han tok med seg gjenstander hjem, gjenstander som pottar, spann, krukker og sykkeldele. Han hengte disse på sykkelkassen. Det ligger fortsatt i dag en stor haug med disse gjenstandene oppi Fossen i Lånke.

Ole E. Prestmo dro hjem alt mulig, som for det meste kun ble til skrot

Terje Julseth (se noen sider lengere frem) forteller at Ole en gang ble engasjert av Terjes onkel til å hugge litt i vedskogen vest for smia på gården. Denne tilhørte Tormod Julseth (1918 – 1981). Det spesielle med dette arbeidet var at Ole tok jobben med å dra all kvisten og samle den sammen og la den opp i en stor kvistdunge inne på dyrkajorda til far til Terje. Da Håkon fikk se dette, gikk han og snakket med Ole og fikk han til å dra kvisten tilbake inn i skogen igjen. Ole gjorde som han fikk beskjed om, og dro all kvisten tilbake inn i skogen igjen. Hvorfor han gjorde dette, kan en bare undre seg på. Kanskje han hadde planer om å bruke noe av bjørkeriset til å lage sopelimer av. For det var ikke ukjent at Ole laget sopelimer for salg, som han solgte på torget i Stjørdal.

Han likte å sitte på kafé på Hæsja og diskutere eller prate med folk, og han skulle ha vært «morgenbader» på Hæsja ei tid. I følge Lånke boka 5 s.269 var han i USA i 4 år. Han drev en periode et skiferbrudd i Mona i Sorte, men måtte gi det opp. Bodil husker å ha sett bøker lagt i en stor haug midt på stuegulvet i forbindelse med rydding av husene, den var høy. «Bestefar var spesiell», sier Bodil, «og kanskje mye misforstått». Han nøt respekt, men ble også ledd av. Hans uflidde utseende i siste del av livet var negativt for familien. «Som barnebarn har jeg merket hvem han var, i overvekt positivt. Jeg er stolt av ham», sier Bodil.

Kari Prestmo Bakken forteller at Ole Prestmo faktisk var veldig opptatt av å lære bort til barna av sine store kunnskaper. Han brukte da mynter av ulike størrelser for å illustrere forholdet mellom sola, og alle planetene i solsystemet. Kari syntes det var interessant. Om han var opptatt av å prate med andre kunne han også opptre litt uforutsigbart. Kari husker spesielt da de var buden til hans 70 årsdag. Da de ankom satt han på trappa og spilte fiolin, men han

kom ikke inn for å spise sammen med gjestene. Da noen spurte på Ole, sa hans kone Gjertine: «*Han har antakelig syklet en tur ned til Halsen*». Det virket ikke som hun syntes det var noe merkelig. Ole var flittig til å bade i elva Leksa. Terje Julseth mener at Ole var god til å svømme, og svømte under vann. Han badet visstnok helt naken - uten å ha på seg noen badebukse. Inger Lise Rolfseng forteller at en gang sa Ole til sitt barnebarn Grete: «*Du er født på en søndag du Grete - og du blir også 50 år på en søndag*». Dette stemte.

Når han brukte sykkelen på sine turer til/fra Stjørdal, var selve syklingen ikke det primære, i alle fall ikke hjemover igjen. Flere husker spesielt sykkelen til Ole. Den hadde lite med luft i dekkene. Dekkene var ofte fylt med helt andre ting enn luft. Ole Prestmo stappet og fylte dekkene med gras og halm, før dekkene ble surret med hyssing rundt for å holde dekkene på plass. Sykkelen så mest ut som et stativ med «varer» på. Det kunne umulig være godt å sykle på etter dårlige og hullete grusveier. Ofte var han som mange andre i bygda bortom det som de kalte for flykirkegården på Værnes. Her kunne en finne litt forskjellige ting en kunne gjøre seg nytte av. Ole var ikke noe unntak og plukket med seg mye rart som han hengte på sykkelen. Bodil Prestmo forteller at bestefaren også benyttet et annet fremkomstmiddel, nemlig en selvgjort sparkstøtting av bjørkestranger.

Men for det meste brukte han hesten, som var en fjording. Se tegning neste side. Hesten var litt urolig. Den ble kalt Bukefalos, etter Aleksander den stores hest, som var en av de meste berømte hester i historien, født en gang rundt 355 f. Kr. og døde under de indiske felttogene i juni 326 f.Kr. Å bruke hesten ned til Halsen var nok mer hensiktsmessig. Han samlet som sagt på alt, absolutt alt - dro det hjem og der ble det liggende, og mye ligger der fortsatt.

Ole sine interesser for jordbruket, som han skulle leve av, var ikke helt på topp. Etter hvert var det den yngste sønnen, Sivert, som overtok eiendommen.

Bodil Prestmo har vært inne på dette med en død skjære på sykkelstyret. Hun hadde snakket en gang med nå avdøde Ivar Hoås på Hell om sin bestefar. Ivar fortalte om dette påfunnet og kunne ikke grunngi det annerledes enn at Ole ville være spesiell. Flere har fortalt at de husker en død fugl som hang i en ståltråd på styret. Kanskje var det for å få litt oppmerksomhet. Stig Morten er inne på det samme. Og søster Bodil sier det slik: «*Det ligger vel i genialiteten og kunsten å bevege andre, som å opprøre, forundre, provosere og sjokkere*». - «*Godt sagt*» sier jeg. Søren Kierkegaard definerer geni slik: «*Som tordenvær; de går mot vinden, forferder menneskene, renses luften*».

Om definisjoner av såkalte genier står det hos Wikipedia: *Et geni (fra latin «ånd» i romersk mytologi) er en person med spesielt gode mentale evner; et enestående intellekt eller spesielt kreativt talent; eller universalgeniet med evner på mange områder som Leonardo da Vinci.*

Stig Morten mener at bestefaren hadde ei tid - før alt det som det skrives om tok til å skje med Ole. Noe må ha skjedd med ham en gang på slutten av 40, muligens utover på 50-tallet. Kanskje hadde Ole selv gått lei. Bodil mener også at en endring hos Ole kom etter å ha fylt 50 år. Muligens som en personlig krise. Som fagutdannet i psykisk helsearbeid forteller Bodil at personer med et usedvanlig rikt indre kan få problemer med å få uttrykt eller kanalisert det de besitter. Det kan slå ut i såkalt irrasjonell adferd. «*Men alt har en årsak, og man kan tenke at han speilet den verden han eksisterte i med å opptre som han gjorde*», forteller Bodil om sin bestefar.

Svigermor til Stig Morten, som bodde i Elvran, forteller at Ole kom på sykkel opp på skolegården. Der ble han sittende og vente til det ble friminutt. Når elevene kom ut spilte han på fiolin. De gikk bort til ham og da fortalte han historier. Hun har ett godt minne fra disse besøkene på skolen. De kalte ham for «*ha'n Prestmo*».

Ole var språkmektig. En gang kom han nabo Lertrø til unnsetning. Mens han var på besøk hos dem, kom en fransktalende kar dit og spurte på vei til ett eller annet sted. Ole forsto hva han ville og forklarte ham veien. De andre gikk til sitt igjen, mens Ole ble stående og prate med karen en 15-20 minutter. Noen mener at Ole til og med kunne litt latin.

Det heter seg, ifølge Stig Morten, at de andre hjemme på gården Fossaunet, særlig svoger Tomas, ble til tider det vi i dag kaller «drittlei» alt tullet Ole holdt på med. Det være seg alt han tok med hjem, spesielt fra krigskirkegården på Værnes, klærne han hadde på seg, at han laget soplimer inne på stua og ellers deltok ikke så mye i de daglige gjøremål. Desto mer tid gikk det med til å lese alle de bøkene han lånte seg..

Åse Røddesnes har fortalt til Stig Morten om et morsomt regnestykke Ole hadde pønsket ut. Han hadde regnet ut at hvis et menneske hadde hatt samme fysikk som ei loppe, og vi - omregnet - kunne ha hoppet like langt som ei loppe, hadde vi hoppet fra Åsveien til Stråtesfjellet.

Ole E. Prestmo på sine eldre dager

Nevøen Arne Prestmo, f. 1940, forteller at Ole som regel hadde en klump brunsukker i jakkelomma. En gang var han hos broren Nils og svigerinnen Dagmar. (foreldrene til Nils jr.) Sammen med noen unger satt han på stua. Så ville han dele opp brunsukkerklumpen for å gi til ungene. Han la brunsukkerklumpen på salongbordet, tok fram tollekniven og la den oppå klumpen og hevet hånda for å gi kniven en dask. Da skrek Dagmar til og fikk stoppet ham. Ole mente nok at det var viktigere at ungene fikk brunsukker, enn om det ble ei ripe i lakken på salongbordet. «*Løsningen ble å dele opp brunsukkeret på kjøkkenet*», forteller Arne.

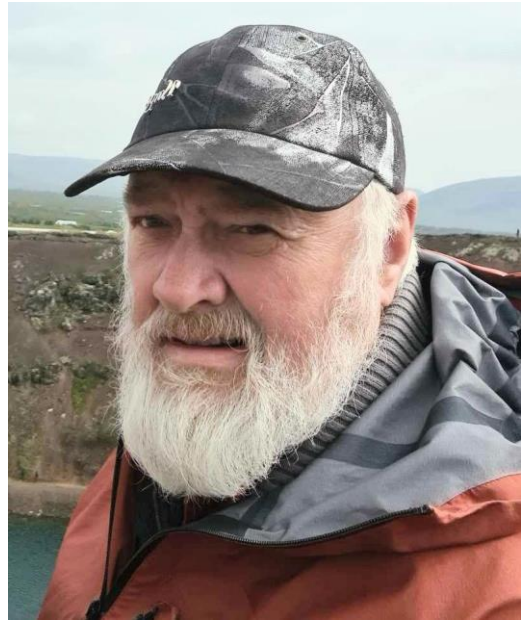
Terje Julseth vokste opp som nabo til Ole Prestmo, og gjennom sin far, Håkon, fikk Terje mye innblikk i forhold rundt nettopp Ole Prestmo. Håkon Julseth (1924-1977) var omgangskamerat med sønnene til Gjertine og Ole Prestmo: Sivert og Einar. Ole kom av og til til Julseth, hvor han likte å slå av en prat med Terje sin bestefar Torstein N. Julseth (1874 –

1960), som i likhet med Ole hadde oppholdt seg i Amerika en periode. Torstein kom tilbake og tok over hjemgården i 1905. *«De to hadde sikkert mye å prate om fra den tid de begge var i Amerika»*, forteller Terje.

Våren i 1960 bygde far til Terje Julseth ny driftsbygning, og hadde mange turer nedover til Hell og Stjørdal med traktor og tilhenger for å få tak i murstein, sement og andre nødvendige byggevarer til husbyggingen. På disse turene traff han flere ganger på Ole med sin sykkel og han spurte om å få sitte på hjemover. Sykkelen ble lastet opp på hengeren og Ole kleiv opp i hengeren. Ole var som kjent ganske så musikalsk og trakterte både fiolin og spilte på fløyte. Vel oppe på traktorhengeren dro han frem den selvlagde fløyta han hadde laget seg av ei sykkelpumpe.

Ventilhullet på pumpa var det hullet han brukte som munnstykke, i tillegg hadde han laget noen ekstra hull lenger ut på fløyta. Terje Julseth sier det slik: *«Hvor godt det var å få til å spille på denne fløyta vet jeg ikke, men Ole fikk da frem noen toner samme hvor reine eller ureine tonene ble»*. Ole var nok etter hvert takknemlig for å få skyss hjemover igjen. Han begynte vel å kjenne litt på alderen, og sa følgende: *«Da jeg var ung, var jeg myk i alle lemmer nær som en, nå er jeg blitt gammel og er stiv i alle lemmer nær som en»*.

Far til Terje: Håkon, fortalte at en gang det hadde kommet tater til bygda, hadde de slått leir på sagtomta ved Dravengsaga. Det gikk ikke så lang ei tid før taterne begynte å gå rundt på gårdene for å selge visper, kasserolleunderlag og andre blikkgjenstander de hadde laget. På en

Terje Julseth i 2024

Serina og Edvard Martin Prestmo sin familie

Første rekke: Arne Prestmo, Kari Synnøve Prestmo Bakken og Eli Prestmo Jorum

Andre rekke: Håkon Prestmo, Edvart Prestmo, Serina Prestmo og Sigrid Prestmo

Tredje rekke: Astrid Prestmo, Ole Prestmo, Nils Prestmo, Kåre Jorum og Bergitte Prestmo

Astrid ble gift med Einar (bror til Ole) og er foreldre til Arne, Eli, Kari (Leif Erik ikke født). Kåre Jorum, sønn av Dagmar fra tidligere ekteskap. Dagmar senere gift med Nils Prestmo, som ble foreldre til Håkon, Nils jr. og Sigrid (gift med Per Øyan). Nils og Bergitte på bildet er søsken til Ole

slik runde kom de også opp til Ole og Gjertine på Fossaunet. Ole ga bestemt uttrykk for at der skulle det ikke handles noen ting, og ba de om å dra videre. Taterne nølte litt og var litt trege i å forlate gårdstunet. Da gikk Ole bort til låveveggen der ljåen hang, tok den ned og la på sprang etter taterfølget. Med taterfølget først og Ole etter dem med ljåen, ble det full fart på følget og de kom ikke mer igjen. Kanskje ikke så rart at taterne ble skremt bort etter denne hendelsen.

En gang Ole skulle handle med seg sirup hjem, hadde han ikke noen kopp for å ha sirupen i. Den gang kom sirupen i store tønner til butikkene, og ble tappet over i mindre kopper og spann kundene hadde med seg. Ole var ikke rådløs, han hadde funnet en tom oljeboks som han ville de skulle fylle opp med sirup. Da betjeningen fikk se den sølete oljeboksen sa de: «Denne kan du da ikke bruke til å ha sirup i». Men Ole mente det skulle gå greit, noe annet hadde han ikke. Da tok betjeningen med seg boksen på bakrommet og fikk vasket ut det meste av oljerestene før boksen ble fylt opp med sirup.

Terje Julseth forteller at de som barn kunne bli sendt av gårde med ei nummerbok eller salg av maiblomster. De var innom alle rommene i grenda. Terje husker en gang de kom opp til Ole og Gjertine. Ole var ikke hjemme, men Gjertine ville gjerne kjøpe. Terje husker at Gjertine saumfaret flere skuffer og skap for å se om hun kunne finne nok penger til et lodd eller en maiblomst. Det var nok ikke alltid at Ole hadde lagt igjen penger til kjerringa.

Ole var som nevnt en meget begavet mann, en mester i matematikk og hadde lært seg flere språk. Han leste seg opp på det meste. Terje Julseth har skrevet følgende: «*Det er blitt sagt at Ole kunne sitte og lese i ei bok, og høre på et foredrag på radioen samtidig og fikk med seg innholdet av begge deler. En teologisk utdannelse lå langt fremme og mest umulig å lese seg opp med tanke på å studere til prest. Uten at jeg vet om han var så sterk i troen i den retningen, så hadde nok Ole sin egen religion og gjort seg opp en mening om hvordan universet var skapt, og fulgte den.*»

Løst og fast tilknyttet Ole Prestmo - sakset litt fra avisene: Under en tilstelning på Trudvang en 17. mai-kveld holdt Ole Prestmo (sitat): «*anslående tale som ble lønnet med bifall*». Under Lånke skilags basar ble det arrangert konkurranse innen fiolin og trekkspill. Premiene gikk til henholdsvis Sverre Bakken, Lånke og Thorvald Schanke, Lånke. En ekstrapremie ble tildelt Ole Prestmo.

Lånke ungdomslag

hadde søndag en hyggelig utflukt til Julvolden. Der deltok ialt 24.

Kaffelats var selvsagt med på turen som bidrog til å skaffe den rette hygge.

Ole Prestmo hadde også funnet veien til Julvolden sammen med ungdommen og han underholdt med fiolinmusikk.

Formannen, Sverre Stuberg, gav litt oplesning. Dessuten var det sang og lek, og klokken blev henimot 10 før det muntre følge i feststemning forlot det hyggelige friluftssted.

Lånke Ungdomslag hadde utflukt til Julvollen den 20. juni 1926, se innfelt avisnotis. Ole Prestmo hadde også gitt sin fiolin til utlodding, som ble vunnet/trukket av en John Bergkvist den 24. juli 1930 på Nedre Stjørdal lensmannskontor, signert T. Elverum. Ole Prestmo dukket en dag opp i redaksjonen i Stjørdalens blad med en kjempepotet som var funnet på gården til Gunnar Draveng, som er en naboeiendom til Fossaunet. Poteten veide 1 370 gram.

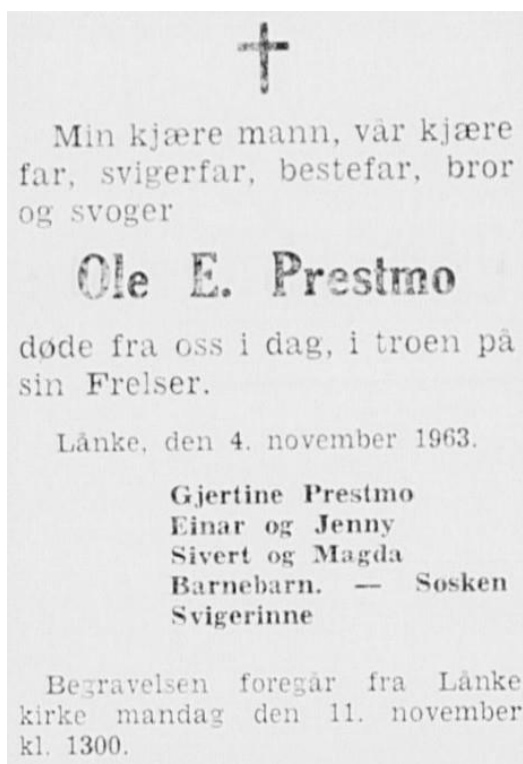
Ole Prestmo bekjentgjorde den 2. mars 1937 at Martin Fossaune døde 24. februar 42 år gammel. Dette var vel slekt av hans kone? Marta Eline Fossaune døde 11. oktober 1942, 86 år gammel. Hun var mor til Gjertine, altså oldemor til Grete, Bodil og Stig Morten Prestmo, samt Inger Prestmo, gift Ertzaas. Ludvig Fossen døde 22. nov 1942, 59 år gammel i Duluth, MN. Bladet kunngjorde at det var melding til Ole Prestmo om at hans tante Annie (Ingeborganna / Anna Prestmo) g. Fields, døde i Springfield, Illinois, 86 år gammel. Hun var datter av Ole Eriksen Prestmo og hustru Bergitte, f. Sivertsen. Et barnebarn av Anna Prestmo: Robert Good - var flyger i Japan, men ble syk og døde på en militærforlegning i Washington fem dager før sin bestemor Anna Prestmo. Peter Fossen døde i Los Angles den 1. januar 1969 - 77 år gammel.

*Gjertine og Ole.
Ole her i en annen utgave, stilig i hatt og slips.....
(Bilde fra Inger Lise Rolfseng)*

I 1930 skriver Ole E. Prestmo et brev til sin ovennevnte tante i Amerika. Brevet, som barnebarnet Stig Morten har, forteller om hvordan det er med Ole og hans familie. Ole tar for seg hvert familiemedlem, hva de har gjort og gjør, et lite «familiealbum i tekst», meget verdifullt. Ole Prestmo skriver også brev til Amerika den 18. mai 1950. Her nevner Ole at han mottar av og til brev fra Gjertines slektninger i Nord-Dakota, så Ole holdt en viss kontakt med de på andre siden av dammen, han følte seg litt amerikanisert - han hadde tross alt vært *over there* i sin ungdom.

Barnebarnet Stig Morten forteller at en ungdom på femtitallet hadde stått og snakket med bestefaren til Stig Morten om «universet». Da hadde Ole Prestmo sagt: «*når du veks 'te no, så bli det – det går an å kom sæ op 'å månen*. Han var foran sin tid, der og – den godeste Ole.

(faksimiler fra Bladet)

Ole giftet seg med den 11 år eldre Gjertine, selvsagt ikke uvanlig med en viss aldersforskjell verken før i tiden eller i dag, men med stor sannsynlighet ble nok de fleste ekteskap i gamle dager inngått hvor gutten var eldre enn jenta. Her var det omvendt. Gjertine var en ivrig misjonskvinne, og sørget for at teksten i dødsannonse til både sin mann og seg selv lød: «...døde i troen på sin Frelser».

Ole E. Prestmo var nok ikke bestandig slik samfunnet forventet. Han var ikke alene om det. Gjennom alle tider har det alltid vært en eller flere fargeklatter i det lokale bybildet. Når disse ble borte, ble de faktisk savnet. De ga selvsagt enkelte et grunnlag for sladder og selvhevdelse, men de ga også oss andre et korrektur, en rettesnor - og ettertanke. Flere som

var litt utenfor standard hadde evner og egenskaper ikke alle forsto å verdsette. Samtiden klarte ikke alltid å fange dem opp. De ble lett et offer, en skyldig, en *taper* - men i seg selv var flere av disse en *vinner* langt foran andre på spesielle områder. Ole Prestmo var et geni som trolig ikke samtidens holdninger og normer ga plass til.